

ΔΥΟ ΤΡΑΥΜΑΤΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΚΑΘΗΜΕΘΑ εἰς ἓνα καρνεδάκι τοῦ παλαιοῦ Φαλήρου.

Εἶχε πάρει τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ ἐξιτήριον του ὕστερα ἀπὸ δύο μηνῶν πάλην μὲ τὸν θάνατον ἐπάνω σ'τὸ κρεβάτι τοῦ Νοσοκομείου καὶ μὲ ἐπισκέφθη διπλομένος στ'ὸ πλατύ του ἐπικνωφόρι, ὑπὸ τὸν μακρὺ ἐπινώτιον τοῦ ὁποίου ἔκρυπτε σεμνῶς τὸ παράλυτο χέρι του, τὸ ὁποῖον ἐκρέματο πενθίμως σ' τὸ πλευρό του, ὅσῳ ξένο σώμα. Καὶ μὲ ἔσυρεν εἰς τὸ Φάληρον ὁ τραυματίας φίλος μου ἀνυπόμονος νὰ παραδοθῆ σ'τὸ σιγαλὸ θώπευμα τοῦ μπάτη ὕστερα ἀπὸ δύο μηνῶν κλείσιμο σ'τὸ Νοσοκομεῖο.

Ὁ ἥλιος αἰμάτωνε μὲ τῆς τελευταῖες ἀκτίνες του ἀπὸ τὰ ὀλογάλανα νερά τοῦ Αἰγαίου τὴν γδυμένη ράχη τοῦ Ὑμηττοῦ καὶ ἔλουε πέρα τὸ νέο Φάληρον μὲ ἓνα ροδόξανθο φῶς, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἔπλεεν ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος ὁ χιλιόχρωμος, ὁ ὁποῖος ἀναδεύετο ἐπάνω του.

Ὁ Μέλιος—εἶνε τὸ ὄνομά του—ἐστήριξε τὸ ξανθὸ του κεφάλι σ'τὸ χέρι του—τὸ γερὸ χέρι του—καὶ παρακολουθοῦσε μὲ ἓνα βλέμμα βραδυκίνητο τὸ ἀνθρώπινο ρεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐκυλίετο μέσα εἰς τὴν πλημύραν ἐκείνην τοῦ ροδινοῦ φωτὸς ἐκεῖ πέρα. Ἡ ὀδύνη εἶχε σύρει σ'τὰ κομψὰ χαρακτηριστικὰ του κάποιες γραμμὰς ἀποτόμους, αἱ ὁποῖαι ἔδιδαν εἰς τὴν μορφήν του τὴν παιδικήν, μίαν ἄωρον σοβαρότητα, μαζὶ μὲ

Σ. Δ. Π. Σ. Ἐκ τῶν συμπαθεστέρων φίλων, ὁ ἐν Ἀνδριταίῃν Ἱατρὸς κ. **Τάδης Ν. Φραγκαντώνης**, τῆς αὐτῆς διακεκομμένης οικογενείας, μὲ λαμπρὸν καὶ εὐελπι μέλλον ἐπιστήμων, γνωρίζεται τὸ πρῶτον ἐνυπογράφως ἐν τῇ **Ποικίλῃ Στοᾷ** δι' ἐκλεκτῆς καὶ πολυτίμου συνεργασίας. Οὐχὶ ἄπαξ ὁ κ. Φραγκαντώνης εἰς κομψὰς ἀνταποκρίσεις ἐσκόρπισεν εἰς τὰς παρ' ἡμῖν ἡφμερίδας, πάντοτε μὲ τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ποικίλης ἕλης ἄρθρα καὶ δημοσιεύματα, ὑπὸ πᾶσαν ἐποχὴν ὥραϊα καὶ πλήρη χάριτος, ἀληθῶς δ' ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ καὶ τὸ ἡμέτερον **Ἑθνικὸν Ἡμερολόγιον** προσκτῆ ἀγαπητὸν συνεργάτην, καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τῆς τέχνης δόκιμον χειριστὴν τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ ἀβρὸν λογογράφον.

μίαν ἔκφρασιν πάρα πολὺ μελαγχολικὴν καὶ πάρα πολὺ μυστηριώδη.

Καὶ δὲν ἤξεύρω διατί, ὅταν ἔνοιωθα σ'τὸ πλευρό μου τὸ παιδί αὐτό, μὲ τὸ παράλυτο χέρι, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ ἄπειρα χρώματα, οἱ ὅποιοι ἐκινουῦντο ἐκεῖ πέρα μου ἐφαίνοντο μικροί, πολὺ μικροί, νάνοι, τοὺς ὁποίους ὅταν νὰ ἔσυρεν ὅλους μαζί ἐκεῖ ἕνας πόθος μυστικὸς νὰ θαυμάσουν τῆς μεγάλης σκιᾶς τῶν μικρῶν ἀναστημάτων των εἰς τὸν ἥλιον, ποῦ ἔφρουγεν.....

Ὁ Μέλιος ἄφησε τὸ χέρι του νὰ πέσῃ ἀποτόμως ἐπάνω σ'τὸ ὀρειχάλκινο τραπέζακι καὶ μὲ μιὰ φωνή, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ ἀρρώστεια εἶχεν ἀφαιρέσει τὸ χρῶμα :

— *Α! αὐτὸς ὁ πόλεμος! αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἐψιθύρισε. Δὲν θά με πιστεύσῃς ἐπανέλαθε μὲ τόνον κάπως ζωηρότερον· δυσκολεύομαι νὰ ἀναγνώρισω τὸ ἐγὼ μου, ἐπρόσθεσε, μέσα εἰς τὸν νέον ἄνθρωπον, ποῦ μὲ μετεμόρφωσεν ὁ πόλεμος αὐτὸς μὲ τὴν τρικυμίαν, ποῦ ἐσήκωσεν εἰς τὴν ψυχὴν μου.

Δὲν τοῦ ἀπήντησα. Ἡ ὥρα καὶ ὁ τόπος ἦσαν κατάλληλοι δι' ἐκμυστηρεύσεις, ἡ δὲ καρδιά τοῦ φίλου μου εἶχεν ἐκχειλίσει, καθὼς ἐφαινετο, ἀπὸ μυστικά.

Καὶ ἤρχισε νὰ μοῦ διηγῆται μὲ τὴν φωνὴν του ἐκείνην τὴν ἀχρωμάτιστον ἐντυπώσῃς ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ πολέμου, ράκη ἀναμνήσεων, ποῦ τοῦ εἶχεν ἀφήσει εἰς τὴν μνήμην ἡ πάλη του ἐκείνη ἡ γιγάντειος μὲ τὸν θάνατον ἐπάνω σ'τὸ κρεβάτι τοῦ Νοσοκομείου.

Καὶ ἡ φωνὴ του ἡ ἀμφίβολος συνεχέετο μὲ τὸν ἐλαφρὸν ψίθυρον τοῦ κύματος, τὸ ὁποῖον ἐκυλίετο χαριέστατα, ὅταν χαϊδεμένο σκυλάκι, σ'τὰ πόδια μας.

*
*

Ἐπεριμέναμε ν' ἀνοίξουν τὸ πρῶτ' τὴν φωτιά τὰ κανόνια, ἤρχισεν. Ἐγὼ εἶχα τοποθετηθῆ μὲ τὴν διμοιρίαν μου τὴν νύκτα εἰς ἕνα λοφίσκο ἵστας προφυλακὰς τοῦ Ρεβενιοῦ.

Καὶ ἐπεριμέναμε. Ἐπεριμέναμε νὰ γλυκοχαράξῃ, ἀναίσθητοι εἰς τὸ ὑγρὸν ψῦχος, ποῦ μὰς ἐμούσκευε τὰ κόκκαλα.

Ἡ αὐγὴ εἶχεν ἀρχίσει νὰ γύνη πίσω ἀπὸ τὰ βουνὰ τὸ γλωμὸν φῶς της. Καὶ ἐθόλωνε τὸ βαθὺ σκοτάδι τῆς νύκτας σὲ ἕνα χρῶμα σταχτερὸ μέσα εἰς τὸ ὁποῖον διελύοντο, ὡς ὄγκοι καπνοῦ ἢ ἀμέτρητες κανονοστοιχίαι τῶν Τούρκων, τὰς ὁποίας ἡ φαντασία μου εἶχε τοποθετήσῃ τὴν νύκτα σ'τοὺς ἀπέναντι λόφους, τοὺς ὁποίους τώρα πλέον ροδοστεφάνωνεν ἀθωότατα ἡ αὐγὴ.

Πέρα τὰ ἀνοικτὰ πλάτη τοῦ ὀρίζοντος τὰ καταστερομένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀπὸ τῆς μελανοπράσινης κορυφῆς τῶν βουνῶν τῆς Μακεδονίας ἐχρωμάτιζαν αἱ γλυκεῖαι ἀποχρώσεις τοῦ ὠχροῦ καὶ τοῦ ροδινοῦ μὲ μίαν ἀρμονίαν ἄπειρον, ἡ ὁποία ἐσκληθῶνε τὸ βλέμμα καὶ ἀνέλυε τὴν ψυχὴν εἰς ὄνειρα....

Καὶ μέσα εἰς τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην αὐγὴν, ἡ ὁποία ἐφώτιζεν ἐκεῖ

πέρα τους σκλαβωμένους αδελφούς μας, έφρανταζόμενη ανατέλλουσαν μίαν άλλην αύγήν, τήν αύγήν ελευθερίας, καί μου έφαινετο 'σάν νά διέκρινα εις τήν φωτεινήν εκείνην άγκάλην του άπείρου χίλια χέρια άνοικτά νά μᾶς περιμένουν έτοιμα νά μᾶς σφίγγουν μέ ένα αιώνιο άγκάλιασμα.....

Καί έμεινα δέν ήξεύρω πόσην ώρα άκίνητος 'μπρός σ'τό γλυκύ εκείνο φῶς που άνέτελλεν εκεί πέρα σ'τήν σκλαβωμένη Έλλάδα τήν άγιάν εκείνην ώρα, τήν όποίαν έφρανταζόμενη νά τήν ξεπλακώνουν πλέον τήν στιγμήν εκείνην οί τόσοι αιώνες τῆς δουλείας. Καί όταν έστρεψα τό κεφάλι μου πίσω, είδα τῶν ευζώνων μου τά βλέμματα ν' ατενίζουν ύγρά από συγκίνησιν τό γλωμό εκείνο φῶς, που μᾶς έστελνε από 'κει πέρα, ως γλυκύ χαίρετίσμα ή σκλαβωμένη κόρη τῆς Έλλάδος' ώνειρεύοντο φεῦ! καί αυτοί τήν στιγμήν εκείνην μιᾶ μεγάλη πατρίδα... .

'Εδῶ ή φωνή του επνίγη.

Καί έστρεψε τό κεφάλι του διὰ νά κρύψη ένα άδρό δάκρυ που άρ-
γοκύλαγε τήν στιγμήν εκείνην σ'τό ὠχρό μάγουλό του.

*
* *

— Θεέ μου πῶς έσκήρτησεν ή καρδιά μου, ήρχισε πάλιν ὕστερα από ὀλίγων λεπτῶν σιωπήν, εις τόν βρόντον τῶν τηλεβόλων μας! Τί μανιώδη κύματα τρελλοῦ ένθουσιασμοῦ έσήκωσε μέσα εις τά στήθη μου ή μουσική εκείνη τῶν τηλεβόλων ή γοργόηχος, ή σημειώνουσα τῆς νόττες της μέ θανάτους! Μέ τί άγρια αισθήματα εξεχειλίσε τήν ψυχήν μου τό στροβίλισμα εκείνο τῶν ὀβίδων τό δαιμονισμένο, τό όποιον έσάρωνεν, ως άχχρα, τήν ζώνη καί έμούσκευε μέ αίμα τό χῶμα καί έσκέπαζε μέ πτώματα σπαραγμένα τούς λόφους!

'Επεριμέναμεν άνυπόμονοι νά άκούσωμεν τούς βραδείς ήχους τῆς σάλπιγγος νά διατάσσουν πῦρ.

Καί έρρίφθημεν άκράτητοι μεθυσμένοι από άγιον ένθουσιασμόν μέσα εις τάς σφαίρας, που μᾶς έστελναν ὀμαδόν οί Τουρκοί καί έπροχωρούσαμε, έπροχωρούσαμε πάντοτε άφίνοντες πίσω μας πτώματα φίλτατα καί έκτοπιζόντες από λόφου εις λόφον τόν έχθρόν.

'Ενικούσαμε εκεί τότε. Μᾶς ενεψύχωνεν ή πίστις εις τόν θεόν καί ή πεποιθήσις εις εκείνους, τούς όποιους έβλέπαμε νά διευθύνουν άτάραχοι εις τήν πρώτην γραμμήν του πυρός τήν μάχην.

Τί ὠφέλησεν ὅμως;

'Ενικήθημεν. Αὐτό ήτο τό άποτέλεσμα. Καί ενικήθημεν χωρίς νά σώσωμεν τήν τιμήν μας τουλάχιστον. Δέν εύρέθη κανείς, από εκείνους τούς όποιους είχε στολίσει τόσο υπερήφανα ή πατρίς μέ ὀλοχρύσους έπωμίδας νά σώση τουλάχιστον μέ ένα ήρωισμόν τήν τιμήν της, τήν όποίαν είχεν έμπιστευθῆ εις τά χέρια των: Θά είχαμε τώρα τό θάρρος νά βροντοφωνήσωμεν εις τούς δύο ὀμοθηήσκους κόσμους, οί όποιοι έκάρρωσαν άπαθῆ τά βλέμματά των εις τήν άνισον αὐτήν πάλην του Σταυροῦ κατά τῆς Ημισελήνου;

Ἐνίκηθημεν, ἀλλ' ἡ τιμὴ μας ἐσώθη.

Δύνασθε νὰ μᾶς ὀνομάζετε μὲ τὸ δοξασμένο ὄνομα ποῦ φέρομεν, χωρὶς νὰ μᾶς κάνετε νὰ σκεπάζωμεν τὸ πρόσωπον ἀπὸ ἐντροπήν.

Ἡ τιμὴ μας ἐσώθη.

Μποροῦμε νὰ φέρομεν ὑπερηφάνως τὸ μεγάλο ὄνομα, ποῦ μᾶς ἐκληροδότησαν ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐξέπληξαν μὲ τόσα δείγματα ἡρώισμῳ τὸν κόσμον καὶ διέλυσαν μὲ τὸ θεῖον φῶς τῆς ἐπιστήμης τὰ σκότη τῆς διανοίας.

Ἡ τιμὴ μας ἐσώθη.

Ἄν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ νικήσωμεν, ἐδείξαμεν τοῦλάχιστον, ὅτι ἤξεύρομεν ν' ἀποθνήσκωμεν, καθὼς ἐκεῖνοι.

Ἦμεθα ὀλίγοι.

Περιμένετε.

Θὰ μάθωμεν καὶ νὰ νικῶμεν. Ἀρκεῖ ὅτι γνωρίζομεν ν' ἀποθνήσκωμεν.

Καὶ ἡ φωνὴ του ἡ ἀμφίβολος ἐπάλλετο συγκεκριμένη, ἐν ᾧ τὸ βλέμμα του τὸ σθυμμένο ἐνεψύχονε τώρα κάποια λάμψις φωσφορίζουσα.

Καὶ ἐσιώπησεν. Ἐστήριξε πάλιν τὸ ξανθὸ του κεφάλι σ' τὸ γερὸ χέρι του καὶ ἐβυθίσθη εἰς ρεμβασμούς, ἐν ᾧ τὸ γλωσσὸ πρόσωπό του συνέσπελλεν ἀκόμη ἕνας σπασμὸς ὀδύνης. Εἰς τὸ βλέμμα του εἶχε σβῆσει πλέον ἡ λάμψις ἐκείνη ἡ φωσφορίζουσα καὶ κουρασμένο πάλιν παρηκολούθει βραδέως πέρα σ' τὸ νέον Φάληρον τὴν κίνησιν τοῦ πλήθους, τὸ ὅποιον ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐγένετο ἀραιότερον.

— Καὶ πῶς ἐπληγώθης δὲν μοῦ εἶπες, τοῦ εἶπα.

— Πῶς ἐπληγώθηκα, ἀπήντησε βραδέως, προσπαθῶν νὰ συγκεκριῶσθαι τὸν νοῦν του, ὁ ὅποιος, ποῖος ἤξεύρει, ποῦ ἐπλανᾶτο τὴν στιγμήν ἐκείνην.... Ἄ! ἐπληγώθηκα, ἐπρόσθεσε, μόνις ἐφθάσαμε εἰς τὴν κορυφὴν ἐνὸς λόφου, ἀπὸ τὸν ὅποιον εἶχαμεν ἐκδιώξει τοὺς Τούρκους. Ἠσθάνθη ἕνα νυγμὸν σ' τὸ στήθος, ὅσων κέντημα νυστεριοῦ, καὶ τίποτε ἄλλο. Ἐδιπλώθησαν τὰ γόνατά μου καὶ ἔπεσα σὲ μιὰ λούζα μὲ τὸ χέρι σ' τὸ στήθος.

Μὲ εἶχε διαπεράσει σφαῖρα Μάουζερ κάτω ἀπὸ τὴν δεξιὰν κλειδα, τὴν ὁποίαν ἔθραυσεν. Εἶδα νὰ κοκκινίξῃ πίσω ἀπὸ μίαν πέτρα σ' τὸν ἀπέναντι λόφον ἕνα ὄρεσι καί.... τίποτε ἄλλο. Αὐτὴ ἦτο ἡ τελευταία μου ἐντύπωσις ἔγασα πλέον τὰς αἰσθήσεις μου. Συνῆλθα εἰς τὸ χειρουργεῖον, ὅπου μοῦ ἐπέδρασαν τὸ τραῦμα, ἐβυθίσθη ὁμοίως πάλιν εἰς μίαν χαύνωσιν, ἡ ὁποία μὲ ἐκράτει ξένον, εἰς ὅτι συνέβαινε γύρω μου, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς μεταφορᾶς μου εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐδῶ συνῆλθον ἀπὸ τὴν χαύνωσιν ἐκείνην. Ἐπάνω σ' τὸ κρεβάτι τοῦ νοσοκομείου.

— Καὶ ὕστερα; τοῦ εἶπα μὲ ἕνα χαμόγελο πονηρὸ.

Δὲν μοῦ ἀπήντησε. Ἐγαμήλωσε μόνον τὸ κεφάλι του, καθὼς θὰ ἔκανε μικρὸς κατεργάρας συλλαμβανόμενο, ἐπ' αὐτοφῶρῳ νὰ λείψῃ τὴν σακχαροθήκην.

— Ἐλα! ἔλα τώρα! τοῦ εἶπα, πές μου, πῶς ἐπληγώθης καὶ ἐκεῖ μέσα.

Ἐσήκωσε βραδέως τὸ κεφάλι του καί:

—Τὸ ὑπώπευσα, μοῦ ἀπήντησεν, ὅτι θὰ μὲ παρεξηγοῦσες, ὅταν μὲ ἐπεσκέφθης ἐκεῖ μέσα. Ἄκουσε ὅμως. Θὰ σοῦ ἀνοίξω τὴν καρδιά μου διὰ νὰ ἰδῆς ὅτι δὲν θὰ εὔρης ἐκεῖ μέσα ὅτι φαντάζεσαι.

*
* *

—Ὅταν ἀνοίξα τὰ μάτια μου, ἤρχισε, τὸ πρῶτον πράγμα, ποῦ ἀντίκρισα ἐκεῖ μέσα, ἦσαν δύο μάτια γαλανὰ ἐπάνω σ'τὸ κεφάλι μου γλυκά, ἀπείρως γλυκά, τὰ ὁποῖα συνέλαβα νὰ μὲ θωπεύουν μὲ ἓνα βλέμμα μελαγχολικὸ γεμάτο συμπάθειαν. Καὶ τὰ μάτια τοῦ λευκοῦ ἀγγέλου, ὁ ὁποῖος ἐστέκετο σ'τὸ πλευρό μου, σ'τὸ ἀνοιγμά των ἰδικῶν μου, ἐχαμήλωσαν, ἐνῶ στὰ δροσερὰ μάγουλά του ἀνοίγαν τὰ πέταλά των δὲν ἤξεύρω πόσα τριαντάφυλλα. Ἡσθάνομουν τὰ βλέφαρά μου βαρειά, πολὺ βαρειά, ὅσῳ νὰ τὰ ἔσυραν δύο δάκτυλα σιδερένια καὶ ἐπάλαιον νὰ τὰ κρατήσω ἀνοικτὰ εἰς τὴν ἀπαλὴν θωπεῖαν τοῦ βλέμματος ἐκείνου τοῦ μελαγχολικοῦ τὸ ὁποῖον μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἔχυνε κάποιον γλυκὺ φῶς εἰς τὴν ψυχὴν μου καὶ ἐξυπνοῦσε εἰς τὰ στήθη μου τὰ πληγωμένα τὴν ναρκωμένη ζωὴ μου. Εἰς τὰ χεῖλη μου ἀνέβη χωρὶς νὰ θέλω, ἓνα ψιθύρισμα εὐχαριστίας εἰς τὴν λευκοφόρον νοσοκόμον, ποῦ ἐγλύκαινε μὲ τὴν παρουσίαν της σ'τὸ πλευρό μου τῆς πλειὸ πονεμένες στιγμῆς τῆς ζωῆς μου, ἀλλὰ μόλις ἐκινήθησαν τὰ χεῖλη μου, ἐχαμήλωσεν ἐκείνη τὸ ξανθὸ της κεφάλι, τόσο πολὺ, ὥστε ν' ἀναπνεύσω τὴν πνοήν της καὶ μὲ μιὰ κίνησιν τοῦ χεριοῦ της χαριτωμένην ἔφερε τὸ κέρινον δάκτυλό της σ'τὰ ἀθρὰ χεῖλάκια της, ἐνῶ τὸ πρόσωπό της ἐφώτισεν ἓνα χαμόγελο Χερουβεῖμ. Καὶ τὸ ψιθύρισμα ποῦ ἐπλανᾶτο σ'τὰ χεῖλη μου τὰ μαραμμένα τὸ ἔπνιξε τὸ βαλσαμώμα ἐκείνο τῆς παρθενικῆς πνοῆς της. Καὶ ἠσθάνθη τὸ ὀλίγον αἷμα, ποῦ μοῦ εἶχε μείνει νὰ κυλιέται γοργῶς εἰς τὰς φλέβας μου, ὡσάν νὰ μοῦ ἐρύσησεν ἐκεῖ μέσα ἡ πνοή της ἐκείνη ἡ βαλσαμώδης τὸ σφρίγγος τῆς ζωῆς, ποῦ μοῦ ἔλειπεν.

Ἐνόμισα ὅτι εἶχα τὴν δύναμιν νὰ σηκωθῶ. Ἐνοιωθα μέσα εἰς τὰ στήθη μου τὸν τόνον ζωῆς νέας, ὁ ὁποῖος μοῦ ἐβίδωνε τὰς χαλαρωμένας γομφώσεις καὶ μοῦ ἔσφριγγε τοὺς τένοντας τοὺς παραλυμένους. Καὶ μὲ ἓνα τίνιγμα εὐρέθη, δὲν ἤξεύρω πῶς, καθισμένος διὰ μίαν στιγμὴν στὸ κρεβάτι μου.

Καὶ ἔπεσα πάλιν. Ἐπεσα εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς νοσοκόμου μου, ἐνῶ κῦμα αἵματος θερμοῦ ἔφηνγεν ἀπὸ τὴν πληγὴν μου καὶ μοῦ ἐμούσκευε τὰ ἐνδύματά.

Τὸ πρόσωπό μου ἐβυθίζετο σ'τὰ στήθη της.

Τὰ χέρια μου ἔζωναν τὴν μέσιν της.

Ἡ αἰσθησις τοῦ σώματος ἐκείνου, ποῦ ἔσφριγγα σ'τὰ στήθη μου ἐκοίμιζε μὲ κάποιαν ἡδυπαθῆ νάρκη τὰς αἰσθήσεις μου καὶ τὸ αἷμα τὸ θερμόν, ποῦ ἐνοιωθα νὰ φεύγη ἀπὸ τὴν πληγὴν μου, μοῦ ἔχυνε κάποιαν χαύνωσιν εἰς τὸ σῶμα, ἡ ὁποία μὲ ἐχωρίζεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπὸ τὴν ζωὴν.

Καὶ ἀπέθανα. Δὲν ἠσθάνομην τίποτε. Ἐνα κλείσιμο τοῦ ἐγὼ μου εἰς τὸ Μηδὲν καὶ τὸ Μηδὲν αὐτό.... τὸ Ἄπειρον....

Ἄ! ἂν ἀπέθαινε κανεὶς ἔτσι πόσο γλυκὺς θὰ ἦτο ὁ θάνατος. Θὰ ἤθελα νὰ ἔχω ἀπείρους ζωάς, ἐπρόσθεσε, διὰ νὰ πεθάνω αἰωνίως καὶ ἔκλεισε τὰ μάτια του, ὡσάν νὰ ἐδοκίμαζεν ἀκόμη τὴν γλυκύτητα τῶν στιγμῶν ἐκείνων.

— Ἡ λειποθυμία μὲ παρέδωσεν, ἐξηκολούθησεν, εἰς τὸν ὕπνον, ὕπνον μὲ ὄνειρα παράξενα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐνθυμοῦμαι μόνον τὸ πτερύγισμα ἐνὸς ἀγγέλου τριγύρω μου μὲ τὸ δάκτυλο σ'τὰ χεῖλη.

Ὅταν ἐξύπνησα ἦτο ἀπόγευμα. Ἐβλεπα ἀπὸ τὸ παρὰθυρὸν μου τὸν ἥλιον νὰ φεύγῃ πρὸς τὴν Δύσιν.

Περίεφερα γύρω τὸ βλέμμα μου. Εὐρισκόμην εἰς ἓνα δωμάτιον εὐρύχωρο καὶ ἕψηλὸ μὲ τρία κρεβάτια σ'τὸ μέσον, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα ἐκάθηντο τρεῖς τραυματίαι μὲ βιβλία σ'τὰ χεῖρα. Στὸ πλευρὸ των ἀπὸ ἓνα τραπεζάκι τῆς νυκτὸς φορτωμένο βιβλία καὶ μπουτίλιες. Εἰς τὸν τοῖχον κρεμασμένα τρία πηλίκια καὶ τρία ζῖψη ἀξιωματικῶν. Ἀπέναντι τῆς κλίνης τῆς ἰδικῆς μου μαρμαρίνος ἑστία μεγαλοπρεπῆς.

Καὶ τὸ βλέμμα ἐζήτει κατόπιν τάπητας παχεῖς καὶ παραπετάσματα μεταξωτά, ἀλλ' ἐσταματοῦσεν ἀνικανοποίητον εἰς ἕδαφος γυμνὸν καὶ παρὰθυρα γάσκοντα ἀπρεπῶς εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, τὸ ὁποῖον ἐπηδούσε ἐλευθέρως ἐκεῖ μέσα. Οἱ κρότοι τῶν ἀμαξῶν καὶ τοῦ τράμ οἱ ἀδιάκοποι καὶ αἱ φωναὶ τῶν διαβατῶν αἱ ὁποῖαι ἔφθαναν συγκεχυμένως εἰς τ' αὐτιά μου, μὲ ἔκαμαν νὰ ἐνοήσω, ὅτι εὐρισκόμην σὲ κάποιον κεντρικὸν δρόμον.

Ὅλα αὐτὰ ὅμως πολὺ ὀλίγον μὲ ἐνδιέφερον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ ἀνησυχοῦσε ἦτο τὸ ὅτι δὲν συνήντησα πουθενὰ τὸ βλέμμα τῆς νοσοκόμου μου.

Εἰς τὸ νυκτερινὸ τραπεζάκι τὸ ἰδικόν μου διέκρινα μέσα εἰς ἓνα σωρὸ μπουτίλιες ἓνα κομψὸ ἀνθογαλὶ μὲ μενεξέδες. Θὰ τὰ ἔδρεψεν ἐκεῖνη γιὰ ἴμένα, ἐσκέθην, καὶ ἔφθασα τὸ κομψὸ ἀνθογαλὶ καὶ ἐβύθισα τὸ πρόσωπό μου σ'τούς μενεξέδες. Εἰς τὸ λεπτὸν ἄρωμά των ἐνόμισα ὅτι ἐπανεύρισκα τὴν πνοήν της. Καὶ ἀνέπνεον, ἀνέπνεον, χωρὶς νὰ χορταίνω, τὸ ἄρωμα ἐκεῖνο, ὅταν ἠσθάνθην ἓνα λευκότατο χεράκι νὰ σύρῃ τὸ ἀνθογαλὶ καὶ μίαν κρυσταλλόγηχο φωνίτσα νὰ μοῦ ψιθυρίζῃ γλυκὰ σ'τ'αὐτί:

Ἦτο ἡ νοσοκόμος μου. Καὶ μοῦ ἀπέσπασε τὸ ἀνθογαλὶ καὶ ἐκάθησε σ'τὸ πλευρὸ μου.

Ἡ μορφή της δὲν μοῦ ἦτο ἄγνωστος. Ἀνεγνώρισα εἰς αὐτὴν ἓνα ἀπὸ τοὺς κομῆτας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀνατέλλουσαν κάποτε εἰς τοὺς Ἀθηναϊκοὺς περιπάτους, ἀφίηνοντες ἴπισω των κατὰ τὴν φωτεινὴν των πορείαν στόμακα ἀνοικτὰ καὶ μάτια τεντωμένα ἀπὸ θαυμασμόν. Ἐνα ἀπὸ τὰ πλασματάκια ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα νομίζει κανεὶς καμωμένα ἀπὸ κάποια ἰδικιτέραν ζύμην πολυτίμον, πλασμένα διὰ νὰ θαυμάζωνται μόνον, καὶ τὰ ὁποῖα, ὅταν δὲν βλέπεις, τὰ φαντάζεσαι ἀνάμεσα σ'τὰ ἄνθη νὰ θωπεύουν μὲ τὰ ἐλαφρῶς ροδιζόντα δακτυλάκια των τὰ κόκκαλα τοῦ πιάνου. Καὶ τὴν συναντοῦσα τώρα πάλιν ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν ἐκείνην τῶν στεναγμῶν καὶ τῆς ὀδύνης τὴν πλημμυρισμένην ἀπὸ τὴν βαρεῖαν

ὄσμην τοῦ ἰωδοφορμίου νὰ ἀκτινοβολῇ μέσα εἰς τὴν χιονόλευκον στολὴν τῆς νοσοκόμου δὲν ἤξεύρω ἀπὸ ποίαν ἀγγελικὴν ἀγνότητα καὶ νὰ μαλάσῃ τῶρα μὲ τὰ ἐλαφρῶς ροδιζόντα δακτυλάκια τῆς τὰς σπαραχμένας σάρκας καὶ ν' ἀπολυμαίνῃ τὰ πυορροοῦντα τραύματα καὶ νὰ ἐπιδέῃ τὰς αἱμασσούσας πληγὰς καὶ νὰ σκορπίζῃ τὸ βάλσαμον τὸ ὁποῖον ἔχυνε τὸ χαμόγελό τῆς τὸ ἀγγελικὸν καὶ νὰ ἐπιτυγχάνῃ μὲ τὴν θωπεΐαν τοῦ βλέμματός τῆς τοῦ ἀπαλοῦ, ὅτι τὸ ὄπιον καὶ ἡ μορφὴν δὲν κατώρθωναν.

Καὶ ἦλθαν κατόπιν δι' ἐμὲ ἡ νύκτες, ἡ ἀτελείωτες νύκτες τοῦ πυρετοῦ καὶ τῆς ἀγωνίας, ὅτε ὁ ὕπνος ἐδέσμευε κάθε ζωὴ ἐκεῖ μέσα καὶ μόνον εἰς τὰ βλέφαρα τὰ ἰδικά μου ἠρνεῖτο ἀσπλάγγως νὰ καθήσῃ. Καὶ ἄφηνε τότε ἐκείνη τὸ κρεβάτι τῆς διὰ νὰ ἔρχεται· νὰ μὲ ἐνθαρρύνῃ καὶ νὰ μὲ παρηγορῇ. Ἡ παρουσία τῆς ἀπεμάκρυνε τὰς μελανὰς σκέψεις αἱ ὁποῖαι ἐπετρύγιζαν ἄσταν φαντάσματα γύρω μου καὶ εἰς τὴν γλυκεῖαν φωνὴν τῆς ἐλησμώνου τὴν ἀγωνίαν μου. Καὶ εὐρίσκειο πάντοτε μίαν ἰδέαν νὰ μᾶς χωρίσῃ, διὰ νὰ γεννήσῃ μίαν συζήτησιν καὶ ἓνα εὐφυολόγημα, διὰ νὰ μᾶς ἀνεβάσῃ τὸ χαμόγελο σ'τὰ χεῖλη. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοοῦμεν ἡ νύκτα περνοῦσε. ὦ! πόσο γρήγορα περνοῦσε!

Καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον κάποιον αἰσθημα εὐγνωμοσύνης βαθύ, μὰ πολὺ βαθύ, μὲ ὑπεδούλωνεν εἰς τὴν κόρην αὐτὴν, αἰσθημα, τοῦ πρώτου φορᾶν εἰς τὴν ζωὴν μου τῶρα ναιῶθα νὰ μοῦ φωτίξῃ τὸσον ζωηρῶς τὴν ψυχὴν. Μὴ χαμογελέξῃς! μὴ χαμογελέξῃς! Δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, ὅτι αἰσθάνομαι διὰ τὴν κορὴν αὐτὴν, εἶπε ζωηρῶς.

Τὸ πρῶτὸν, ἐπρόσθεσεν, ἐπῆγα νὰ τὴν ἀποχαιρετήσω. Πρὶν μοῦ δώσει τὸ χεῖρ τῆς μοῦ ἀφῆρεσε τὸν ἐπίδεσμον τοῦ Νοσοκομείου καὶ μοῦ ἐκρέμασε τὸ χεῖρ εἰς αὐτόν. Καὶ ἀνέσυρε τὸ ἐπινώτιόν του καὶ ἀπεκάλυψε πλούσιον κρεμαστῆρα ἐπίδεσμον ἀπὸ μέταξαν λευκοτάτην φέροντα κεντημένον μὲ πολλὴν λεπτότητα εἰς τὸ μέσον κλώνων δάφνης καὶ ὑπ'αὐτόν τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα ἑνὸς ὀνόματος.

Τῆς ἔσφιγγα τὸ χεῖρ, ἐπανέλαθε, χωρὶς νὰ δυνθῶ νὰ ἀρθρώσω λέξι. Ἀλλὰ καὶ ἐκείνη ἦτο πολὺ συγκεκριμένη. Μοῦ ἔδωσε τὸ χεῖρ τῆς, χωρὶς νὰ μοῦ εἶπῃ οὔτε λέξι.

Καὶ ἐκλείσθη βραχεῖα ἴπισω μου ἡ θύρα τοῦ Νοσοκομείου εἰς τὸ ὁποῖον ἄφησα ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὴν ζωὴν μου τὸ πλεῖον πονεμένο, ἀλλὰ καὶ τὸ πλεῖον γλυκύ.

— Πᾶμε! πᾶμε! τοῦ εἶπα, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον αἰσθάνομαι διὰ τὴν ξανθὴν νοσοκόμον σου δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εἶνε ἄλλο ἀπ' ὅτι λέγεις.

Καὶ ἀφῆσαμεν τὸ καφενεδάκι. Ὁ τροχιόδρομος ἔσχιζε τὸν ἀέρα μὲ δαιμονισμένα σφυρίγματα.

Μετὰ δύο ἡμέρας ἀπεχαιρέτιζα τὸν ἐρωτευμένον φίλον μου μὲ ἓνα ὀλόθερμον φίλημα εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου. Εἶχα ἐπιτύχει νὰ τοῦ ὑποβάλλω μὲ χίλια τεχνάσματα τὴν ἰδέαν, ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ τὴν ὑγείαν του ἀπὸ τὸν ἀέρα τῶν βουνῶν τῆς πατρίδος του.

(Ἰούλιος 1897)

ΤΑΣΗΣ Ν. ΦΡΑΓΚΑΝΤΩΝΗΣ